

VODNI ODTIS

Količina vode na Zemlji se ni kaj prida spremenila že milijone in milijone let. Pijemo in uporabljamo isto vodo, kot so jo že nekoč.

VSEBINA POGLAVJA

VODNI ODTIS: KAJ JE TO?	2
PORABA VODE V GOSPODINJSTVU	2
VIRTUALNA VODA.....	4
KOLIKO VODE JE V SENDVIČU	5
KAKO LAHKO VARČUJEM Z VODO?	5

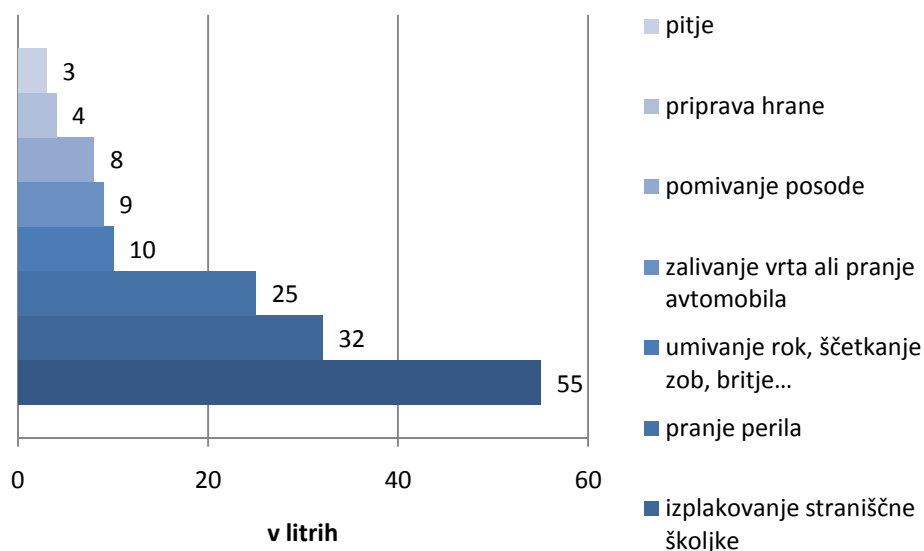
VODNI ODTIS: KAJ JE TO?

Pomanjkanja vode je svetovni problem, ki pa se nam, z vodo namočenim Slovencem, večinoma zdi nepomemben. Zavemo se ga šele takrat, ko imamo suho grlo ali nam voda ne priteče iz pipe. Ljudje pijemo vodo, z njo kuhamo, se umivamo in tuširamo, pomivamo, peremo in zalivamo. Voda je v nas in okoli nas. Ogromne količine vode porabimo kot potrošniki dobrin - izdelkov in storitev. Za izdelavo, pridelavo ali predelavo dobrin, kot so hrana, oblačila, papir, pohištvo, električne naprave, električna energija itd., je potrebna voda. Vodni odtis skuša zajeti vso vodo, ki jo vsakodnevno porabimo.

PORABA VODE V GOSPODINJSTVU

Neposredno porabo vode predstavlja pitna voda, ki jo porabimo iz vodovodnega omrežja. Vsak Slovenec v povprečju porabi 146 litrov pitne vode na dan.

Izračunaj, koliko vodovodne vode dnevno porabite v vašem gospodinjstvu.

DNEVNA PORABA VODE V GOSPODINJSTVU NA OSEBO

KOPALNICA IN STRANIŠČE

Straniščni kotliček

- A) Št. praznjenj kotlička na osebo na dan
- B) Volumen kotlička: povprečno 9 litrov/splakovanje
- C) Poraba vode na osebo/dan:
- $A \times B = C$

Tuširanje

- A) Št. tuširanj na osebo na teden:
- B) Povprečno število minut tuširanja:
- C) Pretočnost pipe: 22,5 litrov/minuto
- D) Število dni v tednu: 7
- E) Poraba vode na osebo/dan:
- $(A \times B \times C) / D = E$

Kopanje

- A) Št. kopanj v bani na osebo na teden:
- B) Poraba vode na kopanje: 180 litrov/kopanje
- C) Število dni v tednu: 7
- D) Poraba vode na osebo/dan:
- $(A \times B) / C = D$

Umivanje rok, obraza, zob, britje...

- A) Št. umivanj na osebo na dan:
- B) Povprečno število minut umivanja:
- C) Pretočnost pipe: 13,5 litrov/minuto
- D) Poraba vode na osebo/dan:
- $A \times B \times C = D$

SKUPAJ: _____ litrov/osebo na dan

POMIVANJE POSODE

Ročno pomivanje posode

- A) Št. ročnih pomivanj posode na dan v gospodinjstvu:
- B) Povprečno št. minut pomivanja:
- C) Pretočnost pipe: 13,5 litrov/minuto
- D) Število članov gospodinjstva:
- E) Poraba vode na osebo/dan:
- $(A \times B \times C) / D = E$

Strojno pomivanje posode

- A) Št. strojnih pomivanj posode na teden v gospodinjstvu:
- B) Poraba vode na eno pomivanje: 15 litrov
- C) Število članov gospodinjstva:
- D) Število dni v tednu: 7
- E) Poraba vode na osebo/dan:
- $(A \times B) / (C \times D) = E$

SKUPAJ: _____ litrov/osebo na dan

PRANJE PERILA

Ročno pranje perila

- A) Št. ročnih pranj perila na teden v gospodinjstvu:
- B) Povprečno št. minut pranja:
- C) Pretočnost pipe: 13,5 litrov/minuto
- D) Število članov gospodinjstva:
- E) Število dni v tednu: 7
- F) Poraba vode na osebo/dan:
- $(A \times B \times C) / (D \times E) = F$

Strojno pranje perila

- A) Št. strojnih pranj perila na teden v gospodinjstvu:
- B) Poraba vode na eno pranje: 50 litrov
- C) Število članov gospodinjstva:
- D) Število dni v tednu: 7
- E) Poraba vode na osebo/dan:
- $(A \times B) / (C \times D) = E$

SKUPAJ: _____ litrov/osebo na dan

KUHANJE IN PITJE

- A) Št. litrov za kuhanje in pitje na dan:
- B) Število članov gospodinjstva:
- C) Poraba vode na osebo/dan:
- $A / B = C$

SKUPAJ: _____ litrov/osebo na dan

ČIŠČENJE STANOVANJA

- A) Št. litrov za enkratno čiščenje:
- B) Št. čiščenj na teden:
- C) Št. članov gospodinjstva:
- D) Št. dni v tednu: 7
- E) Poraba vode na osebo/dan:
- $(A \times B) / (C \times D) = E$

SKUPAJ: _____ litrov/osebo na dan

SKUPAJ DNEVNA PORABA VODE: _____ litrov/osebo

VIRTUALNA VODA

Čeprav se sliši zapleteno, je enostavno. Ko kupimo izdelek v trgovini, vode ne vidimo, ne nesemo je s seboj domov. To je vsa tista nevidna voda, ki se porabi za izdelavo ali pridelavo dobrine. Vodo, ki se uporablja za pridelavo, predelavo ali izdelavo hrane, oblačil, papirja in drugih proizvodov, imenujemo »virtualna voda«.

Dobrina in njena količina	Poraba virtualne vode
1 kg hrušk ali jabolk	700 litrov
1 kg breskev ali nektarin	1200 litrov
1 kg pomaranč	460 litrov
1 kg dateljnov	3000 litrov
1 kg banan	860 litrov
1 kg oliv	4400 litrov
1 kg bučk ali kumar	240 litrov
1 kg zelene solate	130 litrov
1 kg zelja	200 litrov
1 kg paradižnika	180 litrov
1 kg krompirja	900 litrov
1 kg koruze	900 litrov
1 kg pšenice	1300 litrov
1 kg riža	3000 litrov
1 kg soje	1800 litrov
rezina kruha	40 litrov
čokolada (100 g)	2400 litrov
1 kg sladkorja	3000 litrov
1 skodelica pravega čaja	40 litrov
1 skodelica kave	140 litrov
1 kozarec vina	120 litrov
1 jajce	200 litrov
1 liter mleka	1000 litrov
1 kg sira	5000 litrov
1 kg svinjskega mesa	4800 litrov
1 kg kozjega mesa	4000 litrov
1 kg piščančjega mesa	3900 litrov
1 kg govejega mesa	15500 litrov
1 bombažna majica	2700 litrov
1 kg usnja	16600 litrov
1 list papirja A4	10 litrov vode
nov računalnik	30000 litrov
nov avtomobil	380000 litrov

KOLIKO VODE JE V SENDVIČU

Naredi si svoj sendvič in ugotovi, koliko vode pri tem porabiš.

Fotografije	Masa	Voda	Število rezin
rezina sira	30 g	150 litrov	
rezina šunke (svinjina)	10 g	48 litrov	
rezina piščančje salame	5 g	20 litrov	
rezina kruha	80 g	40 litrov	
košček zelene solate	10 g	1.3 litra	
rezina paradižnika	20 g	3.6 litra	
rezina kumaric	4 g	1 liter	

KAKO LAHKO VARČUJEM Z VODO?

Veliko je načinov, kako varčevati z vodo. Vsi se začnejo pri tebi. Zato vsak dan varčuj z vodo. Ni važno, če so prihranki majhni. Vsaka kapljica šteje!

V kopalnici in stranišču

- Pri kohanju porabiš veliko vode, zato se raje čim večkrat tuširaj.
- Med ščetkanjem zob ali miljenjem rok zapiraj vodo in tako prihrani najmanj 13 litrov vode na minuto.
- V straniščni kotliček nalij sok rdeče pese ali kakšnega drugega naravnega barvila ter preveri, ali kotliček dobro tesni.
- Pri tuširanju ali umivanju poskušaj čim več vode uloviti v vedro. Vodo lahko uporabiš za splakovanje straniščne školjke.
- Tesno zapiraj pipe po uporabi.
Novi splakovalniki straniščne školjke imajo tipki ZAČETEK in KONEC, ki omogočata prekinitev splakovanja v zelenem trenutku.
- Operi perilo šele takrat, ko ga je dovolj za en boben.
- Pri izbiri novega pralnega stroja bodite pozorni na kvaliteto in majhno porabo vode.

V kuhinji

- Pri kuhanju uporabljaj primerno veliko posodo. S preveliko posodo porabiš več vode.
- Vodo, v kateri si opral solato ali sadje, uporabi za zalivanje rož.
- Pri ročnem pomivanju posode odpiraj vodo samo za splakovanje.
- Ne uporabljaj tekoče vode za taljenje zmrznjene hrane.
- Ko menjaš vodo v akvariju, je ne zlij v odtok, ampak raje zalij rože.
- Vgradite si števec za vodo, ki bodo merili vašo porabo vode.

Na vrtu

- Vrt ali balkonske rože zalivaj zgodaj zjutraj ali zvečer, ko je izhlapevanje vode manjše.
- Ne zalivaj vrta ali trate v vetrovnem vremenu, ker veter pospešuje izhlapevanje.
- Ne kosite trate v sušnih dnevih. Večja trava je manj občutljiva na sušo.
- Sadite rastline, ki so prilagojene na klimatske razmere in ne potrebujejo veliko vode.
- Meteorne vode s strehe zbirajte ločeno od komunalnih vod. Zbirajte jih v sodu in uporabite za zalivanje.

V trgovini

- Kupuj izdelke v povratni embalaži.
- Recikliraj vse, kar je mogoče.
- Kupuj kvalitetne električne naprave, ki zdržijo dlje.
- Še uporabnih stvari, ki jih ne potrebuješ več, ne zavrzi, ampak jih podari naprej.

Na spletni strani <http://izobrazevanje.lutra.si/> lahko najdeš tudi ZBIRALNIK ZAMISLI, kamor lahko prispevaš svoje predloge za varčevanje z vodo in jih tako deliš z drugimi.